

POSUDEK VEDOUCÍHO

K DIPLOMOVÉ PRÁCI

Jméno diplomanta:	Lenka Kosová
Téma práce:	Kriminalistická odorologie
Rozsah práce:	78 stran (od úvodu po závěr, včetně) 193 366 znaků – cca 107 normostran
Datum odevzdání práce:	28. 3. 2024
Vedoucí diplomové práce:	JUDr. Mgr. Marek Dvořák, Ph.D.
Oponent diplomové práce:	JUDr. Dalibor Šelleng, Ph.D.

Diplomová práce Lenky Kosové se zabývá významnou problematikou kriminalistické odorologie, a to především se zaměřením na metodu individuální pachové identifikace osob, které je v textu věnována dominantní pozornost. Jedná se o téma bezesporu ryze aktuální, o čemž svědčí nejen podstatné změny z hlediska provádění pachové identifikace v posledních letech, přijaté v důsledku zjištěné chybovosti této metody, ale také mediální pozornost věnovaná předmětné oblasti. Jak sama diplomantka uvádí, jde o jedno z nejmladších odvětví kriminalistiky procházející poměrně turbulentním vývojem. Nejedná se přitom o téma na zpracování snadné, neboť vyžaduje znalosti z oblasti kriminalistiky, trestního práva, ale také z oblasti služební kynologie. Z hlediska pramenů navíc nepostačuje čerpat ze zákonné úpravy či komentářové literatury, nýbrž je třeba vycházet i z interních předpisů policie a z neustále se vyvíjející judikatury. Ačkoliv v posledních letech dochází k soupisu kvalifikačních prací na toto téma poměrně často, je jistě na místě se problematice kriminalistické odorologie i nadále věnovat, zkoumat její sporné aspekty, a následně z tohoto zkoumání vyvozovat náměty *de lege ferenda*. Už protože právě pachové stopy mohou napomoci objasnění těch trestných činů, u nichž toho jiné stopy nejsou schopny, případně u nichž jiné stopy absentují. Je však třeba současně zajistit důvěryhodnost a spolehlivost užívaných metod, které jsou aktuálně v mnoha aspektech přístrojově neverifikovatelné, což vzbuzuje rozpaky.

Diplomantka práci strukturovala do celkem 4 větších celků ohraničených nečíslovaným úvodem a závěrem. V první kapitole je pozornost věnována pojmu a významu kriminalistické odorologie, a to včetně bližšího rozboru metod identifikace pachu (olfaktorika a olfaktorika). Vnitřně dále členěná kapitola druhá se zabývá vznikem, vyhledáváním a zajišťováním pachových stop, přičemž zvláštní důraz je kladen na zajišťování pachových stop za pomoci

tzv. pachových konzerv. Ve třetí části, tvořící jádro diplomové práce, se text soustředí přímo na pachovou identifikaci, tedy na odběr pachového vzorku osoby a následnou pachovou komparaci, včetně bližšího rozvedení (často kritizované) spolehlivosti této metody. Závěrečná čtvrtá obsahová kapitola textu poté vykazuje zaměření trestněprávní, neboť pojednává o pachové stopě jakožto nepřímém a podpůrném důkazu v trestním řízení. Stranou není ponechána ani podkapitola věnovaná metodě pachové identifikace osob v judikatuře soudů. V textu nechybí všechny podstatné náležitosti práce, zejména obsah, seznam literatury a abstrakt. Z hlediska užívaných metod je třeba zmínit především metodu analytickou a deskriptivní, vyskytuje se též metoda komparativní. Autorka si vytýčila dva dílčí cíle, a to: 1) popis, analýzu a kritické zhodnocení postupů užívaných při zajišťování pachových stop, při odběru pachového vzorku osoby a při samotném porovnání; 2) analýzu právní úpravy metody pachové identifikace jako důkazního prostředku v trestním řízení, kritické zhodnocení této právní úpravy a rovněž analýzu soudní judikatury týkající se metody pachové identifikace. Lze předeslat, že oběma těmito oblastem se náležitě v textu věnuje.

Z hlediska věcného neshledal vedoucí práce zásadní nedostatky. S informacemi je pracováno korektně, uváděné informace jsou příléhavé a nezavadějící. Hloubka provedené analýzy je na dobré úrovni, vhodné by mohlo být ještě širší využití zahraničních poznatků z jednotlivých evropských států, zejména co do praktických informací provádění pachové identifikace na jejich území. Diplomantka v textu nejprve vhodně rozlišuje olfaktoriku od olfaktoriky (věnuje se např. i metodě plynové chromatografie za pomoci hmotnostního spektrometru), popisuje zákonitosti kriminalistické identifikace, teoreticky definuje pach a uvádí jeho problematické aspekty, aby se následně věnovala samotnému vyhledávání a zajišťování pachových stop kriminalistickým technikem na místě trestněprávně relevantní události (se zmínkou také o protokolaci ohledání místa činu), resp. i samotné komparaci (identifikaci). Velmi kladně je třeba hodnotit poctivé a detailní vycházení z interních pramenů Policie ČR, které jsou v tomto směru klíčové, a které právě v reakci na dříve zveřejněný výzkum přinesly podstatné změny do provádění pachové identifikace osob (zejména je třeba zmínit pokyn č. 313/2017, či pokyn č. 119/2019). Jednou z nejprínosnějších kapitol práce je z pohledu oponenta část věnovaná spolehlivosti metody pachové identifikace a možnosti její objektivizace (viz str. 56 textu), v níž jsou uváděny i zahraniční poznatky. Korektně zpracována je také část čtvrtá, v níž je rozbor zprvu trestněprávní, posléze pak je analyzována dostupná judikatura. Je chvályhodné, že právě v této části diplomantka uvádí vlastní názory, v rámci nichž se neostýchá polemizovat s některými závěry soudů (viz např. str. 70). Vhodným by se však mohlo jevit doplnění textu o vícero informací z oblasti služební kynologie (zejména o výcviku psů cvičených a atestovaných pro metody individuální pachové identifikace osob), případně o praktické ukázky (např. o diagramy vyhotovované při samotné pachové identifikaci).

Z jazykově-stylistického hlediska je práce na velmi dobré úrovni, počet jazykových nedostatků je zanedbatelný. Vedoucí práce s ohledem na dříve předložené verze textu

konstatuje, že finální varianta prošla přímo před odevzdáním pečlivou jazykovou korekturou. U formátování lehce rušivým dojmem působí snad jen neobvyklé mezery mezi odstavci a neodsazování prvních vět v rámci jednotlivých odstavců, což je však spíše kosmetickou záležitostí. Citování je v souladu s citační normou, práce obsahuje přes 300 poznámek pod čarou. U některých poznámek pod čarou je odlišné odsazení (srov. např. na str. 62 či 75).

Počet pramenů je bohatý, ocenit je třeba jak čerpání z interních aktů, tak také z pramenů zahraniční provenience. Vycházeno bylo též z judikatury. Vedoucí práce neshledal známky plagiátorství, čemuž odpovídá i výsledek kontroly v systému Theses.cz (celková podobnost 9 %) a v systému Turnitin (celková podobnost 23 %).

I přes některé drobné výhrady je vedoucí práce toho názoru, že diplomantka splnila stanovené cíle, prokázala dobrou orientaci ve zvolené problematice a předložila diplomovou práci, která **po obsahové i formální stránce splňuje požadavky na ni kladené, pročez je také dostatečným podkladem pro konání ústní obhajoby.**

Práci doporučuji k ústní obhajobě.

Otázky k obhajobě:

V rámci ústní obhajoby by diplomantka mohla shrnout nejnovější zahraniční poznatky související s perspektivou individuální identifikace osob olfaktorickými metodami. A současně vyjádřit její názor, zda lze v (blízkém) budoucnu očekávat, že přístroje nahradí při individuální identifikaci pachů služební speciálně atestované psy.

Navržený klasifikační stupeň v případě úspěšné obhajoby:

Na základě předloženého písemného znění diplomové práce navrhuje vedoucí práce v případě úspěšné ústní obhajoby předběžně klasifikaci stupněm: **velmi dobře (2)** či výborně (1).

V Praze, dne 22. 4. 2024

JUDr. Mgr. Marek Dvořák, Ph.D.
vedoucí práce